

Motiver for valg: Kapitalfremskaffelse, medarbejder- deltagelse, regnskab og revision, forholdet til tredjemand, adgangen til udtræden og de irrationelle motiver

Personelselskaberne, samt valg af selskabsform

Selskabsformernes mulighed for kapitalfremskaffelse og adgang til kredit

1. Konklusionen først: den valgte selskabsform har næppe afgørende betydning for *deltagernes* vilje til senere at indskyde yderligere kapital eller for selskabets yderligere adgang til *kredit*. Men mht. investorer: aktieselskabet har et særligt godt ry (kendt selskabsform som er velkendt og gennemreguleret). Også leverandører foretrækker ofte aktieselskabet.
 - a. selskabsdeltagerene:
 - i. indskudsvillighed kan være afhængig af mulighed for at trække pengene ud igen:
 - a. (egen tilføjelse: dette kan man aftale sig ud af)
 - ii. i a/s kan aktionærens "indskud" gives som lån, evt. med en særlig retsstilling evt. ifølge aktionæroverenskomst: eks. med særlige tilbagebetalingsbetingelser og givelse af stemmeret herfor eller evt. overskudsandel (frem for forrentning).
 - b. kreditorer:
 - i. banken: selskabsformen ej afgørende i sig selv. (egen tilføjelse: hvis banken finder virksomheden uanset dens form for risikabel at give kredit, vil en tilhørende panteret altid løse problemet). Med andre ord ser banken stringent på, hvilken risiko den selv løber ved at yde lånet. Denne risiko afhænger ikke af selskabsform, men af soliditet, kaution, panteret m.m.
 - ii. realkreditinstitutter: selskabsformen gør heller ikke her det mere eller mindre sikkert at yde lån.
 - iii. leverandører: kan trække økonomiske oplysninger vedr. kapitalselskabet udenom selskabet (egen tilføjelse: dog er et regnskab langt fra altid opdateret). Har ikke samme mulighed ift. personejede virksomheder (med mindre vis størrelse, jf. ÅRL såvidt jeg husker). Her må direkte henvendelse ske. Konklusion dog: vanskeligt at udpege én selskabsform som den foretrukne.
 - c. investorer: a/s har særligt godt ry og lægge vægt på, at selskabsformen er velkendt og gennemreguleret (retssikkerhed).

Medarbejderdeltagelse i selskabsledelsen

2. Kravet gælder selskaber, der i de seneste 3 år har beskæftiget gnm. snitligt mindst 35 medarbejdere. Forudsat at mindst halvdelen af de ansatte stemmer derfor. Der må vælges halvdelen af de øvrige bestyrelsesmedlemmer, dvs. 1/3. Der rundes op, hvorfor der er tale om et minimum, jf. ASL §49.
 - a. selskabsledelsen:
 - i. medarbejderrepræsentanter giver næppe anledning til større problemer.
 - b. medarbejdersiden:
 - i. per empiri ret beskeden interesse: nok fordi medarbejderbestyrelsesmedlemmet har tavshedspligt og ofte opfattes (af kollegerne) som et gidsel i ledelsen.

- c. eneaktionæren/ hovedaktionæren: vil nok foretrække at have fuld bestemmelsesret ift. at udpege bestyrelsen. Men af sekundær betydning.

Regnskab og revision

Årsrapport(udadtil), internt regnskab og skatteregnskab.

- 3. årsrapport:
 - a. formelt er alle erhvervsdrivende virksomheder omfattet af ÅRL. Dette betyder dog ikke, at alle virksomheder har pligt til at udarbejde årsrapport eller årsregnskab(efter lovens regler). Hvis årsregnskabet kun anvendes internt, så må betegnelsen årsrapport ikke anvendes.
 - b. så snart et regnskab bruges eksterne, f.eks. ift. en bank, så skal dette udarbejdes i overensstemmelse med minimum A-kravene.
 - c. selskaber med pligt til at udarbejde en årsrapport efter de vidtgående regnskabskrav: a/s, SE, partnerselskaber, aps, selskaber i øvrigt med begrænset ansvar. Herudover kapitalinteressentskaber og kapitalkommanditselskaber(under visse betingelser).
 - d. systematik: regnskabsklasse A(de frivillige), B(små), C(mellemstore og store), D(statselskaber og børsnoterede. Benævnes byggeklodsmodellen.
 - e. årsrapportens bestanddele: resultatopgørelse, balance, noter, ledelsesberetning, ledelsespåtegning og revisionpåtegning, når dette er påkrævet. Evt. supplerende beretninger, der typisk er frivillige.
 - i.revisionspåtegningen: påkrævet, når B, C, D. Årsrapporten skal herved revideres af en eller flere statsautoriserede eller registrerede revisorer. En gruppe inden for B er undtaget, dvs. de meget små virksomheder.
 - 1. eks. på revisionspligt: har bestyrelsen, jf. ASL/ApS udarbejdet forretningsorden, ført protokoller, underskrevet protokollerne.
 - a. beskrivelse af udført revision og vurdering heraf, herunder om regnskabet er retvisende.
 - b. skal angive evt. overtrædelse af relevant lovgivning.
 - c. skal angive evt. forbehold, f.eks. hvis regnskabet ej retvisende
 - ii.jeg vil ikke gå ind i en mere detaljeret gennemgang, se evt. s. 567-569ø.
 - f. interne regnskaber: egentlig pligt hertil kan indirekte følge af ASL §54, stk. 3, 1. pkt: kapitalberedskab skal til enhver tid være forsvarligt ift. drift.
 - g. skatteregnskabet: selvstændige skattesubjekter skal indsende selvangivelse til SKAT vedlagt skatteregnskab. De nærmere krav hertil vil jeg ikke gennemgå(eller lære).
- 4. Motivperspektivet: selskabsdeltagerne vil utvivlsomt betragte det som en fordel ikke at være undergivet en *vidtgående regnskabsregulering*. Følgende selskaber har som udg. pkt. ikke pligt til at indsende *årsrapport*: i/s, ks, stille selskaber og partrederier som udg. pkt. ikke er. (egen tilføjelse: en selskabsdeltager vil aldrig kunne drømme om at vælge selskabsform ud fra opståede regnskabspligt. Øvrige faktorer vil altid veje tungere).

Repræsentationsret og tegningsret. (Forholdet til forretningspartnere, myndigheder og udlandet).

- 5. Indledning:
 - a. En selskabsform kan være ”perfekt”, men hvis hverken medkontrahenter eller deltagere forstår, hvad der foregår, er denne ikke særlig nyttig, Niels Mørch(omformuleret... naturligvis). Omverdenens kendskab til selskabsformen: bankforbindelser, myndigheder, leverandører m.fl. har selvfølgelig ofte behov for at forstå selskabsformen. Et utraditionelt valg heraf vil kræve indsats for at formidle den fornødne viden herom.
 - b. Betydningen af omverdenens kendskab til *repræsentation* og *tegningsret* er hovedemnet for denne sektion. Yderligere om terminologi, jf. aftaler og mellemmand, s. 286: legitimation =

de kendsgerninger, der indicerer, at en person er materielt berettiget til at udøve råden, men anvendes også som synonym til fuldmagt).

- c. hvad forstås ved repræsentationsretten?
- i. ret til løftemodtagelse og påbudsmodtagelse (heri ligger ikke forpligtelse).
 - ii. ret til at *optræde* på selskabets vegne i retssag (heri ligger vel heller ikke forpligtelse).
 - iii. afgive stemme på selskabets vegne (?? *).
 - iv. retten til at udtage stævning mod udenforstående (heri ligger vel heller ikke forpligtelse).
 - v. retten til at begære udlæg (heri ligger vel heller ikke forpligtelse).
 - vi. retten til dispositioner, der ikke indebærer formueretlig forpligtelse af selskabet. *Herved netop afgrænsningen ift. tegningsretten.* (derfor forstår jeg ikke pkt. iii). (egen tilføjelse: f.eks. givelse af oplysninger, evt. i en retssag).
 - vii. Noe skriver, s. 575 ifm. anden gennemgang: repræsentationsretten er et værn for tredjemand.
- d. hvad forstås ved tegningsretten?
- i. retten til at indgå gensidigt/ ensidigt bebyrdende aftaler samt afgivelse af påbud.
- e. sondring: deltagelse i forhandling omfattet af tegningsretten. Ret til at forpligte kræver tegningsret.

6. A/S og ApS:

- a. repræsentationsretten: lovgivningen: medlemmer af bestyrelsen og direktionen repræsenterer selskabet udadtil. Retten kan ikke indskrænkes. Gælder enhver anmeldt direktør.
- b. tegningsretten: lovgivningen (udtryk for deklaratorisk tegningsregel): et bestyrelsesmedlem/ en direktør har tegningsret (=forpligtelsesadgang). Tegningsretten kan personelt begrænses, men ikke indholdsmæssigt (direktivbestemt). *En tegningsret skal anmeldes for at blive bindende over for godtroende medkontraahenter.*
- c. *egen tilføjelse: gælder stillingsfuldmagten som direktør ved siden af den anmeldte tegningsret? * Det gør den vel ikke: Fra E&S, jf. <http://www.eogs.dk/sw36877.asp> : "Et selskabs tegningsregler regulerer, hvornår selskabet bliver forpligtet ved aftaler, som indgås på selskabets vegne af selskabets medlemmer af direktion og bestyrelse". "Indeholder vedtægterne ingen tegningsregel, har hver enkelt bestyrelsesmedlem og direktør tegningsret". Efter min opfattelse må tegningsretten forudsætte, at den pågældende direktør handler inden for sit område. En direktør kan ikke som tegningsberettiget f.eks. sælge virksomheden. Tegningsretten er ikke ubetinget. Spørg. * Har sidenhen i aftaler og mellemmand, s.288 fundet: "Aftalelovens regulering er således ikke udtømmende.... AFTL §27: særlovgivnings fuldmagtsregler forandres ikke ved AFTL. LEV indeholder f.eks. væsentlige regler om fuldmagt. Altså: glem stillingsfuldmagten givet ved aftaleloven.*

7. smba, amba, partsselskaber og selskabskombinationer.

- a. repræsentationsretten: LEV er tavs herom. Antageligvis tilkommer den ethvert medlem af bestyrelsen og direktionen. Retten kan ikke indsnævres blandt deltagerne (ift. netop tredjemand).
- b. tegningsretten:
 - i. LEV: tegningsretten skal registreres i E&S.
 1. LEV § 10: betingelse for stiftelse er, at der ved anmeldelsen (blot) vedlægges vedtægter. Anmeldelsen skal bl.a. omfatte oplysning om, hvem der er tegningsberettiget. (Altså kan udledes: *vedtægterne skal* fastlægge, hvem der er tegningsberettiget. Relevans?)
 - ii. Ingen materielle regler regulerer tegningsretten. Tegningsregler kan frit aftales. Formentlig endda også den saglige/ indholdsmæssige tegningsret cfr. ovenfor.

8. Interessentskaber og kommanditselskaber, de ansvarlige deltagere:

- a. når én deltager hæfter personligt, det vil nødvendigvis sige en fysisk person(!), så *kan* selskabet ikke registreres, herunder ej heller tegningsretterne. Her gælder derfor de almindelige selskabsretlige regler.
- i. repræsentationsretten: ... har de ansvarlige deltagere. Kan ej begrænses.
 - ii. tegningsretten:
 1. i/s: selskabssignatursreglen: hver interessent har legitimation/ tegningsret/ fuldmagt til at forpligte interessentskabet, når dispositionen fremtræder som naturlig og normal (begreberne må forstås bredt).
 2. ks: komplementaren har legitimationsret/ tegningsret. Flere komplementarer så tilsvarende regel som selskabssignatursreglen.
9. Ovenstående omhandler formelle og materielle regler om tegningsret og repræsentationsret. Disse regler hjælper naturligvis ikke trejdemand foruden dokumentation. Herved udgør registrering naturligvis en fordel (kun tvivl om reg. oplysninger i den korte periode fra nyvalg til reg. af given person). Når oplysningerne ikke er registrerede, f.eks. i i/s, hvor i hvert fald én fysisk person er deltager, så kræves udarbejdelse af dokumentation. Her må medkontrahenten/ myndigheden altså gøre op med troværdigheden af den foreliggende dokumentation. (Når registreret, så er det registrerede selskab objektivt forpligtet af de reg. tegningsregler. Bemærk dog, at hvis kun én ansvarlig deltager (enkeltmandsvirksomhed og ks), så opstår problemet ikke, idet han nødvendigvis har den fornødne bemyndigelse... men hvordan ved man, at der kun er én deltager? *).
10. Motivperspektivet: Ikke helt så nemt på overbevisende måde at dokumentere indholdet af legitimationsreglerne, når i/s eller ks (med flere deltagere). Måske særlig betydning hvis ønske om grænseoverskridende aktiviteter.

Adgangen til udtræden og overdragelse af andel

11. Kapitalselskaberne:

a. overdragelse (dvs. ny deltager)

i. hr: aktionæren har ret til at overdrage sin aktiepost. m: aftale.

ii. praktisk problem: hvis ej aktiepost +50%, så ofte svært at sælge, hvis øvrige aktionærer ikke er interesseret i en ny deltager. Ej attraktivt som investor. (dog: husk Riskjærs problem, da et mindretal truede med granskning).

b. udtræden

i. (egen tilføjelse) muligheden for salg af aktie må sidestilles med muligheden for udtræden.

c. konklusion: bør reguleres i aktionæroverenskomsten. F.eks. ved mulighed for salg af sine aktier til selskabet (10%-grænse), eller kapitalnedsættelse. Fordel ved aktiesalg: risikerer ikke at blive ansvarlig for ældre gæld m.m. Der er altså både fordele og ulemper. Egen tilføjelse: Men ikke noget som en aktionæraftale ifm. stiftelsen ikke kan løse. Om end det nok ikke gøres ofte i praksis.

12. Personsselskaberne:

a. i/s

i. overdragelse (dvs. ny deltager):

1. kræver samtlige interessenters samtykke. (cfr. aktionæren)

ii. udtræden:

1. hr: opsigelsesadgang med passende varsel og til passende tidspunkt. Udløser pligt for de øvrige ansvarlige til udbetaling af nettoandel som ved likvidation, fritages for hæftelser og fritages for konkurrenceklausul.

b. ks

i. fsv. det angår komplementarerne gælder ovenstående.

ii. kommanditister:

1. overdragelse (dvs. ny deltager): konkret vurdering, jf. tidligere disp.

2. udtræden: nej.

- c. indre(stille) selskab
 - 1. overdragelse(dvs. ny deltager): nej, hverken den ansvarlige eller den stille deltager.
 - 2. udtræden: den ansvarlige deltager kan, men næppe den indre deltager.
13. Motivperspektivering: hvis aktionær og aktionæroverenskomst ikke indgås, så kan det blive særdeles vanskeligt at udtræde, hvad det måske også kan blive for den indre deltager. Noe skriver om frigørelsen af kreditor krav ved udtræden: dette hører til i andre dispositioner. Dette afsnit er benævnt udtrædelsesadgang og overdragelsesadgang. – Jeg mener: dette fag skal hjælpe os som rådgivere ved valg af selskabsform. Rådgiver man nu sin klient til at medtage bestemmelse om udtrædelsesadgang/overdragelsesadgang, så har selskabsformen i dén henseende ingen betydning.

De irrationelle motiver for valg af selskabsform

14. Ofte har irrationelle motiver større gennemslagskraft end rationelle motiver.
15. Socialpsykologiske faktorer ved valget(mellem rationel og irrationel):
- a. samarbejdspartners reaktion.
 - i.tryghed: kan være ganske rationel, hvis udenlandsk virksomhed er samarbejdspartner.
 - ii.prestige.
16. De irrationelle motiver.
- a. tradition(der anføres eksempler, s. 584).
 - i.traditionens ”imponerende styrke”: indførelsen af virksomhedsskatteordningen i 1987, fjernedes et væsentligt motiv til at vælge kapitalselskabsformen. Men alligevel ingen tilsvarende effekt.
 - ii.ks har fået dårligt ry og anvendes som følge deraf kun i ringe omfang.
 - iii.iværksættere benytter næsten aldrig partnerselskabsformen.
 - b. mode(der anføres eksempler, s. 584).
 - i.det var for nogle år siden moderne som håndværker at sætte sig selv på aktier(ApS), hvilket medførte ufordelagtige konsekvenser.
 - c. de psykologiske faktorer:
 - i.den ”udefinerede” tryghed. Hjælper ikke, at selskabsdeltagerne af forståelige grunde har svært ved at overskue virksomhedsskatteordningen.
 - ii.prestige: ”jeg er direktør og ikke blot indehaver”.
 - iii.offentlighed: regnskabet offentliggøres, hvad kan give en oplevelse af ”betydningsfuldhed”.
 - d. rådgivernes selvstændige interesser:
 - i.advokaten: man vil ofte tale om det, som man har forstand på. Et kontor er på forhånd udstyret med standardløsninger, ligesom der er opnået en vis rutine inden for et bestemt område. En korrekt rådgivning vil ofte være: bevar dit enkeltmandsfirma – og det giver ikke meget arbejde. Ligesom klienten måske bliver ”lidt skuffet”.
 - ii.revisoren: samme synspunkter(egen tilføjelse: mon ikke revisoren har temmelig godt styr på selskabsformerne...). Endvidere har revisor stærkere magtposition, når han er valgt på generalforsamling(om end formel). Han bliver her det offentliges og kreditorernes ”vagthund”.
 - e. konklusion: de irrationelle motiver synes at have betydelig gennemslagskraft ift. de rationelle motiver. Samtidig er selskabsbeskatningen lettere at forstå for de erhvervsdrivende end virksomhedsskatteordningen. Og visse selskabsformer er kendte for omverdenen, hvilket særlig kan få betydning ift. handel med udlandet.